

АНАЛИЗА

ANALYSIS

**НА РЕЗУЛТАТИТЕ
ОД МОНИТОРИНГОТ
НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
2017**

**OF FINDINGS OF
MONITORING
OF MEDIA
REPORTING
2017**

СКОПЈЕ, ОКТОМВРИ 2017 ГОДИНА

SKOPJE, OCTOBER 2017

Наслов:

АНАЛИЗА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ
НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

Издавач:

НВО Инфоцентар, 2017 година

Автори:

ЦЕНТАР ЗА ГРАЃАНСКИ КОМУНИКАЦИИ, БИРН, НВО ИНФОЦЕНТАР

Дизајн:

EXPRESSIVE GRAPHICS, СКОПЈЕ

Тираж:

150

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е единствена одговорност на Центарот за граѓански комуникации, НВО Инфоцентар и БИРН Македонија и на никаков начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Европската Унија.

This publication was prepared with assistance of the European Union. Its contents is sole responsibility of the Centre for Civic Communications, the NGO Info-centre and BIRN Macedonia, and shall not be understood to represent, in any way or fashion, the views or positions of the European Union.

СОДРЖИНА

CONTENTS

ВОВЕД	5
МЕТОДО ЛОГИЈА	7
КЛУЧНИ НАОДИ	10
ДЕТАЛНИ РЕЗУЛТАТИ ОД МОНИТОРИНГОТ	11
ЗАКЛУЧОЦИ	22
ПРЕПОРАКИ	24

INTRODUCTION	27
METHODOLOGY	29
KEY FINDINGS	32
DETAILED FINDINGS OF THE MONITORING	33
CONCLUSIONS	44
RECOMMENDATIONS	46

ВОВЕД

М

ониторингот на медиумите за процена на квантитетот и квалитетот на истражувачкото и аналитичкото новинарско известување се спроведува во рамките на проектот „Истражувачко новинарство за поттикнување реформи“, финансиран од Европската Унија. Целта на проектот што се реализира во периодот 2016–2019 година е да се поттикне растот на прецизното и истражувачкото новинарство во насока на подобро информирање на јавноста и заштита на јавниот интерес. Со други зборови, целта е да се поттикнат редакциите и новинарите да се посветат на подлабока и посуштинска анализа на проблемите со што ќе се издвојат квалитативно од напливот на кратки, брзи, површни и сензационалистички информации, овозможувајќи им на граѓаните контекст и подобар увид во состојбите.

Ова е втор ваков мониторинг на медиумите, по оној во 2016 година. И оваа година, мониторингот ги опфаќа истражувачките и аналитичките написи објавени во медиумите, бидејќи аналитичкото новинарство подразбира да им се даде смисла и да се стават во контекст комплексните општествени теми за да ѝ се појаснат на јавноста, при што се комбинираат аспекти на истражувачкото новинарство и на експланаторното (објаснувачко) известување.

Мониторингот има за цел да обезбеди доволно, квалитетни и релевантни информации кои ќе дадат оценка на застапеноста и квалитетот на истражувачките и аналитичките новинарски текстови, како и на темите и областите на кои се однесуваат тие текстови.

Воедно, резултатите од мониторингот на медиумите треба понатаму да послужат и како основа за преземање низа други акции насочени кон подобрување на медиумското известување, воопшто. На новинарите и на медиумите може да им помогне да ги лоцираат слабите страни во сегашното информирање и да им биде патоказ за унапредување на нивното известување.

На невладините организации, пак, анализата може да им укаже на областите во кои е потребен поголем ангажман во насока на поредовно, попрофесионално и пообјективно информирање на јавноста.

МЕТОДОЛОГИЈА

М

етодологијата на мониторингот е поставена и изработена така што, меѓу другото, се добива одговор на следниве клучни прашања:

- **ВО КОЛКАВ ОБЕМ СЕ ЗАСТАПЕНИ ИСТРАЖУВАЧКОТО И АНАЛИТИЧКОТО НОВИНАРСТВО ВО МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ?**
- **КАКОВ Е КВАЛИТЕТОТ НА ИСТРАЖУВАЧКИТЕ ПРИКАЗНИ И НА АНАЛИТИЧКИТЕ ТЕКСТОВИ (ВО СМИСЛА НА ВКЛУЧЕНОСТ НА ИЗВОРИ, ЗАСТАПЕНОСТ НА СТРАНИ, СОДРЖАНОСТ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ: ВЕРОДОСТОЈНОСТ, РЕЛЕВАНТНОСТ, ДОВЕРБА И КРЕДИБИЛИТЕТ И СЛ.)?**
- **ДАЛИ ВО ОВИЕ ПРИКАЗНИ И ТЕКСТОВИ СЕ ЗАЧУВАНИ ОСНОВНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛНИ СТАНДАРДИ ВО НОВИНАРСТВОТО?**
- **ВО КОИ ОБЛАСТИ СЕ ЗАСТАПЕНИ ИСТРАЖУВАЧКОТО И АНАЛИТИЧКОТО НОВИНАРСТВО, А КАДЕ ОТСУСТВУВААТ?**

Станува збор за мониторинг на новинарските текстови кои претставуваат каква и да е форма на аналитичко и/или истражувачко

новинарство, односно текстовите кои не се вест, проширена вест или извештај од настан.

Изборот на медиумите чишто написи¹ се анализираа е направен имајќи ги предвид состојбата во медиумите, целите на мониторингот, потребите за анализа на резултатите од мониторингот, проектните постулати и поставеност, како и претходното искуство во оваа област. Притоа се водеше сметка избраните медиуми во примерокот да бидат традиционални, релевантни, гледани/читани и соодветни за мониторинг, да бидат застапени електронски и печатени медиуми, медиуми коишто се гледаат/читаат на национално и на локално ниво, на македонски и на албански јазик и медиуми од различна сопственичка припадност и уредувачка политика.

Оттука, избрани се следниве десет медиуми:

- МТВ1 – национална телевизија, јавен сервис, на македонски јазик;
- Алсат М – национална телевизија, на албански јазик;
- Сител – национална телевизија, македонски јазик;
- Телма – национална телевизија, македонски јазик;
- Тера ТВ – регионална телевизија од Битола, на македонски јазик;
- Дневник – национален дневен весник, на македонски јазик;
- Слободен печат – национален дневен весник, на македонски јазик;
- Коха – национален дневен весник, на албански јазик;
- Капитал – национален неделен магазин, на македонски јазик;
- Фокус – национален неделен магазин, на македонски јазик.

¹ Под заедничкиот збор „написи“ се подразбираат новинарски текстови во весници и прилози и други информации во телевизиските вест.

Предмет на директен мониторинг беа написите објавени на 20-26 март, 17-23 април и 8-14 мај 2017 година.

Станува збор за комбинација од квантитативен и квалитативен мониторинг кој како резултат, покрај нумерички податоци, дава и сознанија за квалитетот на анализираните написи, во смисла на запазување на професионалните новинарски стандарди.

Објавените написи и нивната содржина, меѓу другото, се анализирани од следниве аспекти:

- Жанровска припадност на написот (истражување или анализа);
- Област/тема на која се однесуваат написите;
- Страница/дел од вестите каде е објавен написот;
- Рубрика во која е објавен написот;
- Големина на написот;
- Најава на написот на насловната страница/форшпанот;
- Илустрации на написот;

- Автор на написот;
- Број, статус и локација на изворите;
- Фер и балансиран пристап;
- Повод за написот;
- Консултирање на засегнатата страна и начинот на кој е таа пренесена во написот и др.;
- Релевантност, непристрасност, оригиналност и сл.

Предмет на анализа се збирните резултати од мониторингот, а не одделните резултати од кој било од вклучените медиуми.

КЛУЧНИ НАОДИ

- Зголемено е присуството на истражувачките и на аналитичките новинарски стории, кои учествуваат со 8,8% во вкупните новинарски текстови објавени во мониторираните медиуми. За споредба, оваа бројка лани изнесуваше 5%.
- Двојно зголемување има и кај бројот на истражувачките стории, иако процентот останува исклучително низок – 0,8% (лани 0,4%).
- И годинава, најмногу анализи и истражувања има за економијата и политиката, по кои следат теми со значително подобрена застапеност во однос на лани: образование, социјална заштита и здравство.
- Повеќе од половината (53,3%) од аналитичко-истражувачките текстови/прилози се најавени на насловните страници и во ударните вести (лани 42,4%).
- Текстовите и прилозите се претежно илустрирани со општи фотографии и снимки и се потпишани со целото име и презиме на авторот.

- За една третина од текстовите/прилозите поводот бил самостојно истражување на новинарот, наспроти ланските една четвртина.
- Најголемиот дел од истражувачко-новинарските содржини имаат два, три или повеќе извори, а намален е бројот на сториите без извор на информации.
- Расте бројот на содржини во кои се наведени изворите на информации (82%).
- Значаен дел од текстовите/прилозите се и натаму еднострани (40%).
- Во повеќе од половината од текстовите/прилозите не е консултирана засегнатата страна.
- Иако најзастапен извор на информации и натаму се државните институции (24%), годинава на второ и трето место како извори се искачија универзитетските експерти (16%, наспроти ланските 9%) и граѓанскиот сектор (12%, наспроти 6,5% лани).
- Намален е бројот на текстови/прилози во кои не може да се оцени дали новинарот поседува документи како потврда на изнесените тврдења во истражувањето, односно анализата.

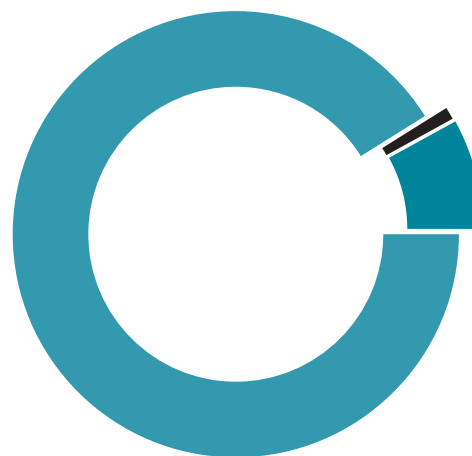
ДЕТАЛНИ РЕЗУЛТАТИ ОД МОНИТОРИНГОТ

ЗГОЛЕМЕН Е БРОЈОТ НА ИСТРАЖУВАЧКИ И АНАЛИТИЧКИ СТОРИИ

Во периодот на мониторингот, во десетте набљудувани медиуми беа регистрирани 270 новинарски прилози и текстови со истражувачко-аналитички карактер. Оваа бројка изнесува 8,8% од вкупниот број објавени материјали (3.065) и е речиси двојно поголема во споредба со 2016 година, кога беа регистрирани само 5% истражувачко-аналитички стории.

Деталната анализа на содржините покажува дека и оваа година, бројот на истражувачките текстови и прилози е многу мал и изнесува 0,8%, што сепак е двојно зголемување на процентот од минатата година кога изнесуваше само 0,4 проценти.

ЗАСТАПЕНОСТ НА АНАЛИТИЧКИТЕ И ИСТРАЖУВАЧКИ ТЕКСТОВИ

- Истражувачка сторија, 0,8%
- Анализа, 8,0%
- Останати новинарски написи, 91,2%

ПЕЧАТЕНИТЕ МЕДИУМИ ОБЈАВУВААТ ПОВЕЌЕ ИСТРАЖУВАЧКО-АНАЛИТИЧКИ ТЕКСТОВИ.

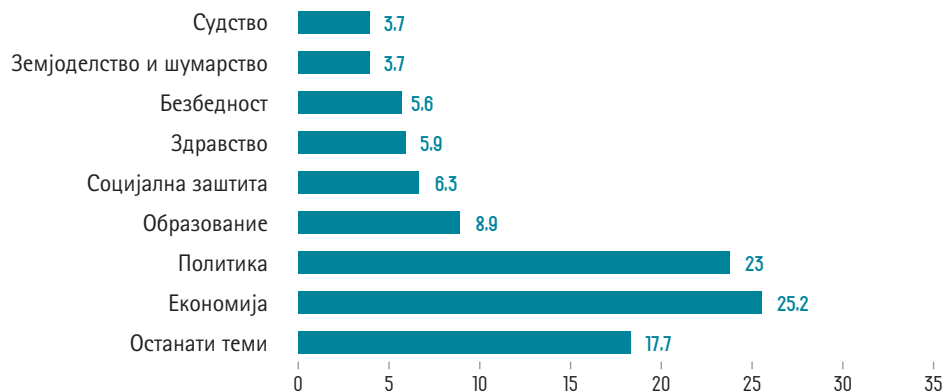
Повеќето истражувачко-аналитички содржини се објавени во печатените медиуми (56%), а нешто помалку на телевизиите (44%). Интересно е да се забележи дека најголемиот дел од овие материјали се објавени во рубриците „Македонија“ (35%), „Актуелно“ (33%) и „Економија“ (18%).

НАЈМНОГУ АНАЛИЗИ И ИСТРАЖУВАЊА ИМА ЗА ЕКОНОМИЈАТА И ПОЛИТИКАТА.

И во 2017 година, најзастапени теми во истражувачко-аналитичкото новинарство се економијата (25%) и политиката (23%). За разлика од лани, годинава, на следните места се три значајни теми чија застапеност бележи пораст: образованието, социјалната заштита и здравството.

Како и да е, истражувачко-аналитичките стории и понатаму се главно диктирани од дневополитичките случувања и се фокусирани на теми од областа на економијата и политиката. Останатите теми кои се од исклучително значење за граѓаните и јавниот интерес (на пример, корупцијата, судството, животниот стандард, животната средина, енергетиката и др.) остануваат запоставени и сè уште не претставуваат истражувачки предизвик и поттик за новинарите.

ЗАСТАПЕНОСТ НА ТЕМИ (ВО %)

**ДАЛИ ТЕКСТОТ Е НАЈАВЕН
НА НАСЛОВНИТЕ СТРАНИЦИ
И ВО УДАРНИТЕ ВЕСТИ?**

- Не е најавен, 47%
- Да (за весник - на насловната страница има и дел од текстот), 7%
- Да (за весник - само насловот е најавен), 24%
- Да (за телевизија), 22%

НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

ПОВЕЌЕТО ИСТРАЖУВАЧКО-АНАЛИТИЧКИ ТЕКСТОВИ/ПРИЛОЗИ СЕ МНОГУ ДОЛГИ.

Според обемот, 37% од истражувачко-аналитичките содржини се многу долги (на една или повеќе страници во печатените медиуми и подолги од 2:10 минути на телевизиите), 36% се долги (од половина до цела страница во печатените медиуми и од 1:40 до 2:10 минути на телевизиите), а 25% се со средна должина (до половина страница во печатените медиуми и до 1:40 минути на телевизиите).

Ваквата распределба на должината, односно минутажа зборува за тоа дека медиумите го препознаваат значењето на истражувачките и аналитичките текстови и прилози и им одвојуваат соодветен простор и време.

ПОВЕЌЕ ОД ПОЛОВИНА ОД АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКИТЕ ТЕКСТОВИ/ПРИЛОЗИ СЕ НАЈАВЕНИ НА НАСЛОВНИТЕ СТРАНИЦИ И ВО УДАРНИТЕ ВЕСТИ.

Додека во 2016 година, повеќето истражувачки содржини не беа најавени (54%), во 2017 година е забележан спротивен тренд, односно 53,3% од текстовите и прилозите се најавени на насловните страници на весниците и во ударните вести на телевизиите.

Печатените медиуми повеќе ги најавуваат истражувачко-аналитичките написи, во споредба со телевизиите, при што, најчесто, на насловната страница го објавуваат само насловот на текстот.

Фактот што повеќе од половината истражувачко-аналитички написи и прилози добиваат своја најава на насловните страници и во ударните вести, претставува уште еден показател дека медиумите сè повеќе ги вреднуваат ваквите содржини и го препознаваат нивниот придонес во заштитата и промоцијата на јавниот интерес.

ТЕКСТОВИТЕ И ПРИЛОЗИТЕ СЕ ПРЕТЕЖНО ИЛУСТРИРАНИ СО ОПШТИ ФОТОГРАФИИ И СНИМКИ.

Сепак, овде има значително подобрување во однос на лани, односно додека лани 78% од анализираниите истражувачко-аналитички текстови и прилози беа придружени со општи или тематски фотографии и снимки, годинава тој процент изнесува 51%. Со автентични фотографии, односно со оригинални снимки од соодветната содржина се илустрирани 26% од текстовите/прилозите. Дури 23% од текстовите и прилозите немаат никаква фотографија или снимка.

ФОТОГРАФИЈА/СНИМКА НА ПРИЛОЗИТЕ

- Да (има општа фотографија/снимки од темата), 51%
- Да (има оригинална фотографија/снимки од настанот), 26%
- Не, 23%

Нискиот процент на текстови со автентични илустрации и високиот процент на содржини без какви било фотографии и снимки е загрижувачки тренд, затоа што, за секоја аналитичко-истражувачка сторија од исклучително значење е да биде поткрепена со што е можно повеќе автентични снимки и илустрации. На таков начин, не само што се подобрува квалитетот и релевантноста на сториите, туку се засилува и интересот кај публиката, односно граѓаните.

НАЈГОЛЕМИОТ ДЕЛ ОД ТЕКСТОВИТЕ/ПРИЛОЗИТЕ СЕ ПОТПИШАНИ СО ЦЕЛОТО ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НА АВТОРОТ.

Дури 89,3% од истражувачко-аналитичките текстови се потпишани од авторите, 4,4% се анонимни, а на 1,5% од текстовите, авторот е потпишан само со иницијали. Приближно 5% од анализираниите текстови се преземени од друг медиум.

Високиот процент на потпишани текстови и прилози е позитивен тренд, затоа што на таков начин медиумите го зајакнуваат сопствениот кредибилитет и ја зацврстуваат довербата на граѓаните кон нив.

НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

ЗА ЕДНА ТРЕТИНА ОД ТЕКСТОВИТЕ/ПРИЛОЗИТЕ ПОВОДОТ БИЛ САМОСТОЈНО ИСТРАЖУВАЊЕ НА НОВИНАРОТ.

Анализата на медиумските содржини покажува дека за една третина од истражувачко-аналитичките стории (31%) поводот бил самостојно истражување на новинарите. Иако овој процент не е голем, сепак, претставува зголемување во однос на 2016 година, кога изнесуваше

ПОВОД ЗА НАПИСОТ

- Псевдонастан, 34%
- Актуелен автентичен настан, 13%
- Самостојно истражување на новинарот, 31%
- Не може да се дефинира поводот, 22%

само 24%. За 33% од содржините повод бил некој т.н. „псевдонастан“ (прес-конференција, соопштение, изјава, седница и др.), додека за 13,3% поводот бил определен автентичен настан.

Зголемувањето на бројот на текстовите и прилозите настанати како резултат на самоиницијативноста на новинарите претставува добар знак дека медиумите почнуваат да ги препознаваат потребите и интересот на граѓаните и дека нивните содржини се креирани самостојно, а на како резултат на влијанието на различните центри на економска, политичка и друга моќ.

НАМАЛЕН Е ПРОЦЕНТОТ НА СТОРИИ ВО КОИ НЕМА НИТУ ЕДЕН ИЗВОР НА ИНФОРМАЦИИ.

Најголемиот дел од истражувачко-новинарските содржини имаат два (36%), три или повеќе (41%) извори на информации. Забележан е пад на бројот на сториите во кои нема ниту еден извор на информации. Во 2016 година, процентот на текстови/прилози без ниту еден извор изнесуваше 9%, а во 2017 година, тој е намален на 5%. Што се однесува до сториите во кои има само еден извор на информации, нивната застапеност останува релативно висока и речиси непроменета – 18%.

Видот на изворите, нивната бројност и

ИЗВОР НА ИНФОРМАЦИИ

- Три или повеќе извори, 41%
- Два извора, 36%
- Еден извор, 18%
- Нема извори, 5%

нивниот кредибилитет се од особена важност за истражувачко-аналитичката работа на новинарите бидејќи токму од квалитетот на добиените информации зависи релевантноста на истражувачките и аналитичките стории. Имајќи го предвид ова, новинарите треба и понатаму да се стремат кон обезбедување што е можно повеќе извори, а не да се потпираат на само еден или најмногу два извори на информации.

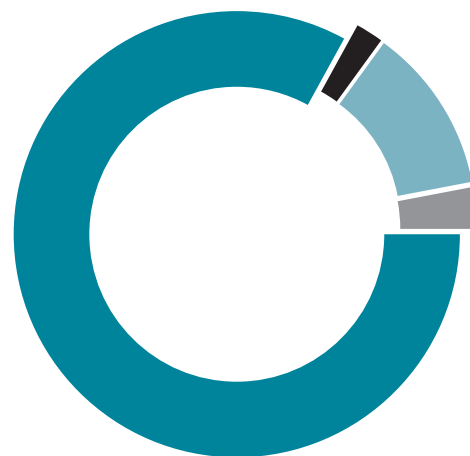
РАСТЕ БРОЈОТ НА СОДРЖИНИ ВО

КОИ СЕ НАВЕДЕНИ ИЗВОРИТЕ НА ИНФОРМАЦИИ.

Покрај бројноста на изворите, за релевантноста и веродостојноста на истражувачко-новинарските текстови и прилози од особена важност е изворите да бидат наведени, односно именувани.

Анализата покажува дека високи 82% од содржините имаат наведени извори, наспроти 71% во 2016 година. Во само 2% од истражувачко-аналитичките текстови и прилози изворите се исклучиво анонимни, а во 12% има и анонимни и наведени извори.

СТАТУС НА ИЗВОРИТЕ

- Наведени, 83%
- Нема извори, 3%
- Двата, 12%
- Анонимни, 2%

ЗНАЧАЕН ДЕЛ ОД ТЕКСТОВИТЕ/ ПРИЛОЗИТЕ СЕ И НАТАМУ ЕДНОСТРАНИ.

Во 40% од содржините, новинарите ја консултирале само едната страна, во 32% вклучиле две, а во 25% од текстовите и прилозите вклучиле извори од повеќе страни.

Иако во повеќе од половината (57%) од анализираниите новинарски материјали се консултирани две или повеќе страни, високиот процент на еднострани содржини е загрижувачки бидејќи негативно влијае врз непристрасноста, квалитетот и кредибилитетот на новинарите и нивните финални продукти.

СТРАНИ НА ИЗВОРИТЕ

- Само едната страна е консултирана, 40,0%
- Две страни се консултирани, 32,2%
- Повеќе страни се консултирани, 24,8%
- Нема извори, 3,0%

ВО ПОВЕЌЕ ОД ПОЛОВИНАТА ОД ТЕКСТОВИТЕ/ПРИЛОЗИТЕ НЕ Е КОНСУЛТИРАНА ЗАСЕГНАТАТА СТРАНА.

Единственото позначајно влошување кое е регистрирано во истражувачко-аналитичките содржини, во споредба со 2016 година, е консултирањето на засегнатите страни. Во дури 55% од текстовите/прилозите не е консултирана засегнатата страна и ова, во однос на 2016 година, претставува зголемување од 10 процентни поени. Во 40% од содржините, засегнатата страна е консултирана и дала изјава, а во 5% од текстовите/прилозите, засегнатата страна е консултирана, но не дала изјава.

Едно од најсуштествените и основните новинарски правила е рамноправното вклучување и претставување на сите засегнати страни. Оттаму, овој тренд на зголемување на содржините во кои не е консултирана засегнатата страна е загрижувачки, затоа што на таков начин новинарството ја губи својата објективност, веродостојност и кредибилитет.

НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

ДАЛИ Е КОНСУЛТИРАНА ЗАСЕГНАТАТА СТРАНА?

- Не е консултирана, 55%
- Консултирана е и дала изјава, 40%
- Консултирана е, ама не сакала да даде изјава, 5%

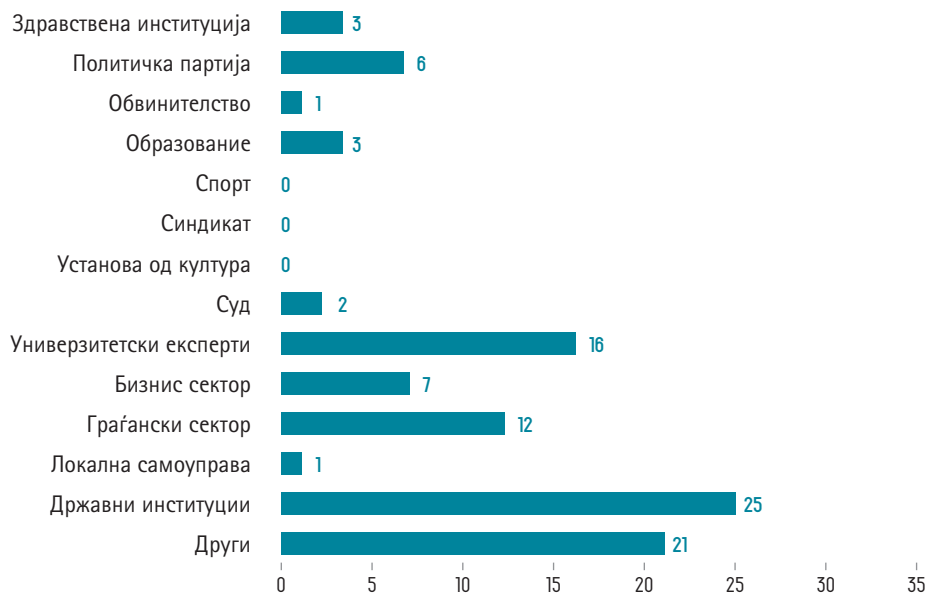
ДРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ И ПОНАТАМУ СЕ НАЈЗАСТАПЕН ИЗВОР НА ИНФОРМАЦИИ.

Како и во 2016 година, најзастапен извор на информации во 2017 се државните институции (влада, министерства и др.) со 25%. Но, за разлика од лани, годинава, на второ и трето место се универзитетските експерти (16%) и граѓанскиот сектор (12%).

Ова значи дека новинарите, освен што бараат информации од државните

институции, сè повеќе се вртат кон експертската, граѓанската и независната јавност како релевантен, веродостоен и кредибилен извор на информации, ставови и мислења. Ваквото поместување претставува позитивен тренд, особено од аспект на застапеноста и заштитата на граѓаните и јавниот интерес воопшто.

ЛОКАЦИЈА НА ИЗВОРИТЕ (ВО %)

НАМАЛЕН Е БРОЈОТ НА ТЕКСТОВИ/ ПРИЛОЗИ ВО КОИ НЕ МОЖЕ ДА СЕ ОЦЕНИ ДАЛИ НОВИНАРОТ ПОСЕДУВА ДОКУМЕНТИ КАКО ПОТВРДА НА ИЗНЕСЕНИТЕ ТВРДЕЊА.

Во споредба со 2016 година, бројот на истражувачко-аналитички содржини во кои не може да се утврди дали новинарот поседува документи како потврда на изнесените тврдења е намален за 13 процентни поени и изнесува 69 отсто. Во 27 отсто од содржините се сфаќа дека новинарот има документи, но тие не се прикажани, а само во 4 отсто од текстовите, авторите приложиле и документи во своите стории.

Поседувањето, но и објавувањето документи кои претставуваат поткрепа на изнесените тврдења во истражувачко-аналитичките текстови е исклучително важно, особено од аспект на веродостојноста и релевантноста на приказната. На таков начин, новинарите и медиумите ќе ги убедат граѓаните во вистинитоста на објавените содржини, а засегнатите страни ќе бидат поттикнати да се вклучат, односно да дадат свои ставови, мислења или дополнителни документи поврзани со темата на истражувањето.

НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД МОНИТОРИНГОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ

ДОКУМЕНТИ ЗА ПОТВРДА
НА ИСТРАЖУВАЊЕТО/АНАЛИЗАТА

- Не е релевантно, 52%
- Не може да се оцени, 17%
- Има приложено документи, 4%
- Се сфаќа дека новинарот поседува/видел документи, но не се покажани, 27%

ЗАКЛУЧОЦИ

Поради подемот на лажни вести, теории на заговор, измами – и незамисливиот удел на социјалните медиуми во нивното ширење –

фактите и вистината се губат во вревата. Токму истражувачкото и аналитичко новинарство се најважната алатка на новинарската мисија – да се бара вистината и одговор од моќните.

Резултатите од истражувањето на медиумите во 2017 година, во однос на претходната, покажуваат дека постои подобрување во степенот на застапеноста на истражувачките и на аналитичките новинарски текстови во македонските медиуми, но дека тој процент сè уште е загрижувачки мал. Оттука, може да се оцени дека останува потребата од

активности што ќе влијаат врз одлуките во редакциите да се зголеми присуството на истражувачките и аналитички текстови како најмоќно средство што им стои на располагање на медиумите за заштита на јавниот интерес.

Наодите од мониторингот на медиумите покажуваат дека и оваа година најмногу анализи и истражувања има од темите економија и политика, што значи дека најголем дел од текстовите се на теми поврзани и поттикнати од актуелните политички случувања. Мониторингот регистрира подобрување во однос на минатата година кај застапеноста на анализи и истражувања на теми како образованието, социјалната заштита и здравството, но сепак станува збор за релативно ниски проценти во однос на доминантно економско-политичките теми.

Благ тренд на подобрување се забележува и во однос на прашањето дали аналитичките и истражувачките текстови/прилози се најавени на насловните страници или во ударните вести и објавени на почетните страници или во првите минути од вестите. Тоа води до заклучокот дека медиумите започнаа да ја препознаваат важноста

на истражувачките и аналитички стории и свесно им даваат носечка улога во вестите кои се пласирани на јавноста.

За разлика од минатата година, кога само четвртина од истражувачките и од аналитичките написи беа иницирани од самостојни истражувања на новинарите, сега тој број е нешто повисок и изнесува една третина. Сепак, останува фактот дека и понатаму доминантниот дел од овој тип написи се диктирани од дневни случувања или од настани надвор од влијанието на новинарите. Оттаму и заклучокот дека е потребно да се инсистира на вистинската вредност на истражувачкото новинарство, а тоа е самостојно истражување на новинарот коешто задира во мрачни места и открива теми за кои многумина не сакаат да веруваат дека постојат, а центрите на моќ имаат интерес да ги чуваат далеку од јавноста.

Резултатите од мониторингот во 2017 година укажуваат на проблем кој е особено алармантен и кој ја доведува под прашање веродостојноста и

релевантноста на и онака малиот број истражувачки и аналитички содржини. Имено, постои зголемување на бројот на текстови во кои не е консултирана засегнатата страна, регистриран е сè уште висок процент на текстови без извори, а значаен дел од содржините се и понатаму едностранни.

Сево ова укажува дека паралелно со потребата од зголемување на застапеноста на истражувачкото и аналитичко новинарство во редакциите, постои неопходност и од подобрување на почитувањето на професионалните новинарски стандарди каков што е балансираниот и фер однос спрема страните во приказната, односно консултирање и претставување на сите страни со еднаков и непристрасен пристап. Поради одговорноста која медиумите ја имаат спрема јавноста, но и поради нивната долгогодишна доверба и легитимитет, од клучно значење е да внимаваат не само на тоа што истражуваат и анализираат туку и како го прават тоа.

ПРЕПОРАКИ

- Сè уште постои потреба медиумите и новинарите да го подобрат квалитетот и кредибилитетот, како на дневното, така и на аналитичкото и истражувачкото новинарство во интерес на јавноста и јавното добро.
- Уредниците треба повеќе да инсистираат на професионалните новинарски стандарди, а новинарите треба да ги применуваат.
- Новинарите во своите истражувачки и аналитички текстови/прилози задолжително да ги вклучуваат сите засегнати страни, а истражувањата да ги базираат на што е можно повеќе извори, документи и факти.
- Уредниците да ја поттикнуваат новинарската самоиницијативност и да обезбедат средина на учење за новинарите за тие да почнат да предлагаат теми и проблеми за истражување и анализа.
- Медиумите да насочуваат повеќе ресурси (луѓе, опрема и др.) во новинарското истражување и анализи, како и повеќе да ги користат расположливите (меѓународни и домашни) фондови за поддршка на истражувачкото новинарство.
- Медиумските сопствениците треба да вложат поголем напор за да обезбедат средина која ќе поттикне подобро уредување и врамување на историите, поголема застапеност на истражувачки и аналитички содржини бидејќи со тоа, медиумот произведува конкурентни вредности – зголемена доверба и интегритет кои не можат да бидат препознаени од публиката.

- Медиумите треба да продолжат да го прошируваат дијапазонот на теми за истражување и анализа и покрај темите економија и политика, да опфаќаат и други области кои се од исклучително значење за граѓаните и за јавниот интерес, како што се: животниот стандард, невработеноста, корупцијата, животната средина, миграциите, правдата и др.
- Неопходна е поголема соработка наместо конкуренција во индустријата. Ваквата соработка нема да се биде насочена само на финансиски здружувања, туку, на усвојување заедничка визија за етика, вредности и фокус на корпоративна одговорност во заштитата на јавниот интерес. Тоа подразбира заедничка реализација на определени истражувачки стории, како и објавување и преземање на текстовите и темите од поширок јавен интерес со доследно цитирање.

- Невладините организации треба да практикуваат, информациите до кои доаѓаат во текот на својата работа да ги ставаат на располагање на новинарите во отворен формат и да им ја даваат потребната поддршка на новинарите во истражувањето и известувањето за теми кои се значајни за граѓаните.

INTRODUCTION

T

he monitoring of media reporting that aims to assess the quantity and quality of investigative and analytical reporting is implemented under the auspices of the "Investigative Reporting for Promotion of Reforms" Project, financed by the European Union. The aim of the Project, which is implemented from 2016 to 2019, is to promote and stimulate the growth of accurate and investigative reporting with the purpose to contribute to better informed public and protection of public interest. In other words, the goal is to stimulate the editorial offices and newsrooms and their journalists to dedicate greater attention to in-depth, more substantial analysis of problems and issues, thus separating themselves, quality wise, from the influx of short, fast, superficial and sensationalist information, presenting the citizens with the context and allowing them better insight into the situation.

This is the second media monitoring report, the first being published in 2016. This year, again, the monitoring covers the investigative and analytical articles and stories published by the media, knowing that analytical journalism aims to make sense and provide the context surrounding the complex social issues that it attempts to explain, combining aspects of investigative and explanatory reporting.

The monitoring aims to provide sufficient quality and relevant information to enable the assessment of incidence and quality of investigative and analytical journalistic articles, subject matters and fields covered by those articles.

At the same time, the findings should provide the basis for design and planning of series of actions aimed at improved media reporting in general. The report may help journalists and media outlets to

identify and locate the weaknesses in their reporting and as a roadmap to improved reporting.

NGOs, on the other hand, may use the analysis as indicator for the areas in which enhanced engagement may be needed to ensure more regular, professional and objective information to the public.

METHODOLOGY

T

The methodology of the monitoring was designed and set up to, among other things, provide answers to the following key questions:

- **TO WHAT EXTENT IS INVESTIGATIVE AND ANALYTICAL REPORTING PRESENT IN MACEDONIAN MEDIA?**
- **WHAT IS THE QUALITY OF INVESTIGATIVE STORIES AND ANALYTICAL ARTICLES (REGARDING THEIR SOURCES, REPRESENTATION OF DIFFERENT SIDES INVOLVED IN THE STORIES, PRESENCE OF DIFFERENT ELEMENTS: CREDIBILITY, RELEVANCE, TRUST, ETC.)?**
- **WHETHER THE STORIES AND ARTICLES ADHERE TO THE FUNDAMENTAL PROFESSIONAL STANDARDS OF JOURNALISM?**
- **IN WHICH AREAS ARE INVESTIGATIVE AND ANALYTICAL REPORTING MOST COMMON, AND IN WHICH FIELDS AND AREAS THEY ARE LARGELY ABSENT?**

The monitoring focuses on journalistic articles that present any form of analytical and/or investigative journalism, that is, articles that don't fall

in the genres of news, extended news or reports.

The selection of media to be included in the analysis, that is, media that provided the articles¹ which were subjected to analysis, was made taking into consideration the situation in the media scene, the aims of the monitoring, the needs of the analysis of monitoring's findings, the project's premises, and past experience in the area. Special attention was paid to the need for the sample to include traditional, relevant, popular (in terms of readership/viewership) media that are suitable to be monitored, and to have represented both electronic and print media, local and national media, Macedonian and Albanian language media, and media outlets with diverse ownership structure and editorial policies.

With all of the above in mind, the following ten media outlets were selected:

¹ The term "article" is used to cover both print media articles and television stories and reports aired in news and information programmes.

- MTV1 – Public service broadcaster's first programming service, in Macedonian language, with national coverage;
- Alsat M – national television broadcaster, in Albanian language;
- Sitel TV – national TV broadcaster, in Macedonian language;
- Telma TV – national TV broadcaster, in Macedonian language;
- Tera TV – regional TV broadcaster, based in Bitola, broadcasts in Macedonian language;
- "Dnevnik" – national daily newspaper in Macedonian language;
- "Sloboden pecat" – national daily newspaper, published in Macedonian language;
- "Koha" – national daily newspaper, published in Albanian language;
- "Kapital" – national weekly magazine, published in Macedonian language;
- "Fokus" – national weekly magazine, published in Macedonian language.

The monitoring covered the articles and stories published or aired in three periods: March 20–26, 2017; April 17–23, 2017; and May 8–14, 2017.

The monitoring combines quantitative and qualitative approaches that provide as result not only numerical data, but also findings about the quality of the analysed articles and stories from the viewpoint of their adherence to the standards of professional journalism.

The articles and their contents were analysed, among others, from the following aspects:

- Article's genre (investigation or analysis);
- Area/subject matter of the articles;
- Page of the publication/section of the newscasts in which the respective article was printed/aired;
- The department in which the article was published/aired;
- The length of the article;

- Front-page/Lead mention of the respective article;
- Illustrations and visual elements;
- The author of the article;
- Number, status and origin of sources;
- Fair and balanced approach;
- The instigation/motivation for the article to be produced;
- Consultation of involved parties and stakeholders and manner in which their views were presented in the article, etc.;
- Relevance, impartiality, originality, etc.

The analysis focuses on the compiled and general findings, not on the individual findings on any of the covered media outlets.

KEY FINDINGS

- The analysis found an increased presence of investigative stories and analytical articles that participate with 8.8% in the total number of journalistic articles printed and aired by the monitored media. In comparison, last year, they accounted for 5% of the total media reporting output.
 - Number of investigative stories has doubled, albeit as percentage of the total coverage, it remains low at 0.8%, compared to 0.4% last year.
 - This year, again, the majority of analyses and investigations were dedicated to economy and politics, followed by subjects that have significantly increased their presence compared to last year: education, welfare and healthcare.
 - More than a half (53.3%) of the analytical and investigative articles/stories were announced on the front-pages of print media and in the leads to the main newscasts, compared to 42.4% last year.
 - Articles and stories usually use stock photos and footage as illustration, and the authors of the articles were fully identified and signed.
- One third of all articles were produced after a prior independent investigation of the respective journalist, compared to one quarter last year.
 - Majority of investigative stories list two, three or more sources, while the number of stories that list no source of information has dropped. Therefore, number of articles that list sources of information has grown to 82%.
 - A significant portion of all articles/stories remain biased and one-sided (40%).
 - More than a half of all analysed articles/stories didn't consult all stakeholders and interested parties.
 - While state institutions remain the most commonly used source of information (24%), this year, members of the academia, i.e. university professors (16% compared to 9% last year) and the civil sector (12% compared to 6.5% last year) rose to second and third place on the list of sources, respectively.
 - The number of articles that don't allow for a proper assessment if journalists were in possession of documents that confirm the allegations presented in their investigative story or analysis has dropped.

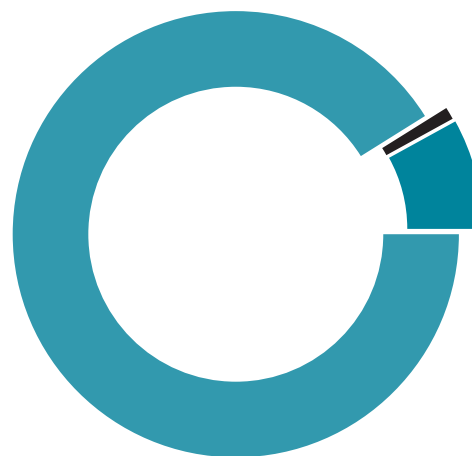
DETAILED FINDINGS OF THE MONITORING

NUMBER OF INVESTIGATIVE STORIES AND ANALYTICAL ARTICLES HAS INCREASED.

During the period covered by this report, the monitoring registered 270 investigative stories and analytical articles in the ten monitored media outlets. That amounts to 8.8% of the total number of published and aired stories and articles (3,065), nearly double the numbers for 2016, when investigative stories and analytical articles accounted for only 5% of the total reporting.

A detailed analysis indicates that the number of investigative stories remains extremely low, at 0.8% of the total number of published articles. However, number of investigative stories has doubled over the previous year, when investigative stories amounted to 0.4% of the total number of published articles and stories.

PREVALENCE OF ANALYTICAL AND
INVESTIGATIVE ARTICLES

■ Investigative stories, 0,8%
■ Analysis, 8,0%
■ Other stories, 91,1%

PRINT MEDIA CARRY THE BULK OF INVESTIGATIVE AND ANALYTICAL REPORTING.

The majority of investigative and analytical contents were published by the print media (56%), and the remainder of 44% were stories aired by TV broadcasters. It should be noted that the bulk of those stories were published in departments of domestic politics (35%), current affairs (33%) and economy and business (18%).

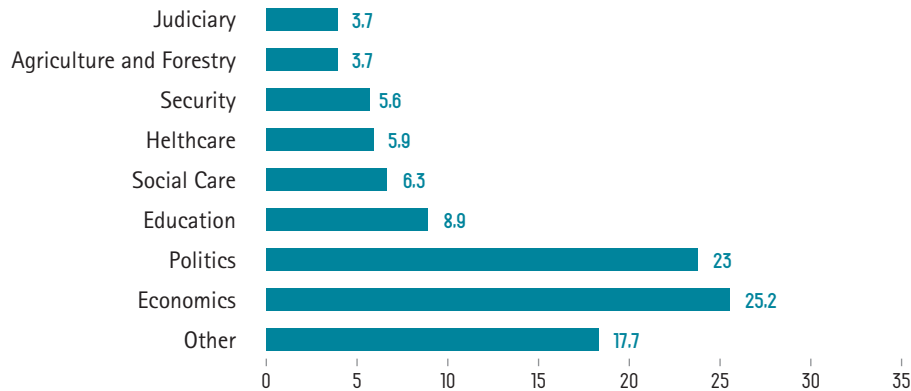
LARGEST NUMBER OF ANALYSES AND INVESTIGATIVE STORIES COVER ECONOMY AND POLITICS.

Economy and politics, accounting for 25% and 23% of the total number of articles, respectively, remained the most covered subjects by investigative and analytical reporting in 2017. In a change from last year, the next

three places are held by three important topics with growing dedicated coverage: education, welfare and healthcare.

Nevertheless, investigative and analytical stories remain under strong influence of current affairs and daily political developments and focus on topics of economy and politics. The other topics of extreme importance to citizens and public interest (for example, corruption, judiciary, living standards, environment, energy, etc.) remain largely neglected and are not considered a challenge for journalists to conduct proper investigations.

DIVERSITY OF TOPICS (80 %)

**WAS THE TEXT ANNOUNCED
ON THE FRONT-PAGE OR
IN THE LEAD TO MAIN NEWSCASTS?**

- No, 47%
- Yes (for the newspaper - there is a part of the text on the front page), 7%
- Yes (for the newspaper - only the title is announced), 24%
- Yes (for TV), 22%

MAJORITY OF INVESTIGATIVE AND ANALYTICAL ARTICLES ARE VERY LONG.

Analysis shows that 37% of all investigative and analytical articles are very long (one or more pages of the print media or longer than 2:10 minutes of TV newscasts), 36% are long (from half a page to full page; between 1:40 and 2:10 minutes long), and 25% are of medium length (up to half a page in the print media or up to 1:40 minutes in length).

Such distribution of length of articles indicates that the media recognize the importance of investigative and analytical articles and dedicate sufficient and adequate space and time in their pages or programmes.

MORE THAN A HALF OF THE ANALYTICAL AND INVESTIGATIVE ARTICLES/STORIES WERE ANNOUNCED ON THE FRONT-PAGES OF PRINT MEDIA AND IN THE LEADS TO THE MAIN NEWSCASTS.

While in 2016 majority of investigative stories (54%) weren't announced on the front-pages of print media or in the leads to the main newscasts, in 2017 the trend reversed and 53.3% of articles received front-page treatment and were announced in the leads to the main newscasts. Print media were more likely to announce the

investigative and analytical articles than the TV broadcasters, and usually carried just the headlines of such articles on the front-page.

The fact that more than a half of the investigative and analytical stories and reports were announced on the front-pages of print media and got top billing in the newscasts is another indicator that the media attach increasing value to such content and recognize its contribution in protection and promotion of public interest.

ARTICLES AND STORIES PREDOMINANTLY USE STOCK PHOTOS AND FOOTAGE AS ILLUSTRATION.

Nevertheless, a significant improvement over the previous year was noted. While last year 78% of the analysed articles were illustrated with stock photos or video footage, their share in total illustration materials has dropped to 51% during this monitoring period. 26% of the articles were illustrated with authentic photos that depict the contents, events or protagonists covered by the articles. Full 23% of articles lack any illustration, that is, photo or video footage.

PHOTOS/VIDEO FOOTAGE USED IN ARTICLES

- Yes (there is original photo/footage of the event), 51%
- Yes (there is general photo/footage of the subject), 26%
- No, 23%

The low numbers of articles that used authentic illustration and the high percentage of articles that used no photos or video footage whatsoever are a cause of concern, knowing that it is paramount for all analytical or investigative stories to be supported with as much authentic visual illustration as possible. It not only improves the quality and relevance of the stories, but also increases the interest of the audiences, that is, citizens in such stories.

MAJORITY OF ARTICLES WERE SIGNED WITH THE FULL NAME OF THE AUTHOR.

Nine out of ten (89.3%) of the investigative and analytical articles were signed by the authors, 4.4% were by anonymous authors, and 1.5% had author identifiable only by his or her initials. About 5% of the analysed articles were reprinted or rebroadcast from another media outlet.

The high prevalence of signed articles is a positive trend, allowing the media to increase their credibility and citizens' trust in their reporting.

ONE THIRD OF ALL ARTICLES WERE MOTIVATED BY PRIOR INDEPENDENT INVESTIGATION OF THE RESPECTIVE JOURNALIST.

The analysis indicates that the original motivation for one third of investigative and analytical stories (31%) lied in prior individual investigation of journalists. While that percentage may not be great, it is an increase over 2016 with just 24% of articles being produced after an individual

THE MOTIVATION FOR PRODUCTION OF ARTICLE

- Pseudo event, 34%
- Actual Event, 13%
- Independent journalistic investigation, 31%
- Can't be evaluated, 22%

investigation was conducted. 33% of the analysed contents were instigated by some so-called pseudo-event (press conference, press release, statement, meeting or session, etc.), while 13.3% of articles were motivated by an actual event.

The growing number of articles produced as a result of journalists' own initiative is a sign that the media start to recognize the needs and interests of the citizens and that their contents were produced independently, and not as a result of the influence of economic, political or other centres of power.

NUMBER OF STORIES THAT LIST NO SOURCES OF INFORMATION DECREASED.

The bulk of the investigative reports and stories list two (36%), three or more (41%) sources of information. This analysis noted a decreasing numbers of stories that list no sources of information. In 2016, stories/articles that listed no sources of information accounted to 9% of all covered stories, compared to 5% in 2017. As far as stories based on a single source of information are concerned, their prevalence remains relatively high and, at 18% of the total number of stories covered by the monitoring, almost unchanged.

The type of sources used, their numbers and credibility are of great importance for the investigative and analytical work of

NUMBER OF SOURCES

- Three or more sources, 41%
- Two sources, 36%
- One source, 18%
- No sources, 5%

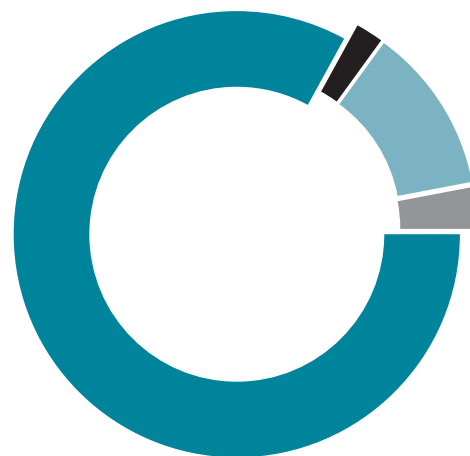
journalists because the relevance of their stories depends primarily on the quality of the information they receive from their sources. In view of that, journalists should continue to strive to secure as many sources as they can and avoid relying on a single source or, at most, two sources of information.

NUMBER OF STORIES THAT LIST NAMED SOURCES OF INFORMATION HAS INCREASED.

In addition to their numbers, it is important for the relevance and credibility of investigative stories that their sources are properly identified and named.

The analysis found a significant portion of all contents, 83%, use named and identified sources, compared to 71% in 2016. Just 2% of all covered investigative and analytical stories and reports rely solely on anonymous sources, while 12% use both anonymous and named sources.

SOURCES OF INFORMATION

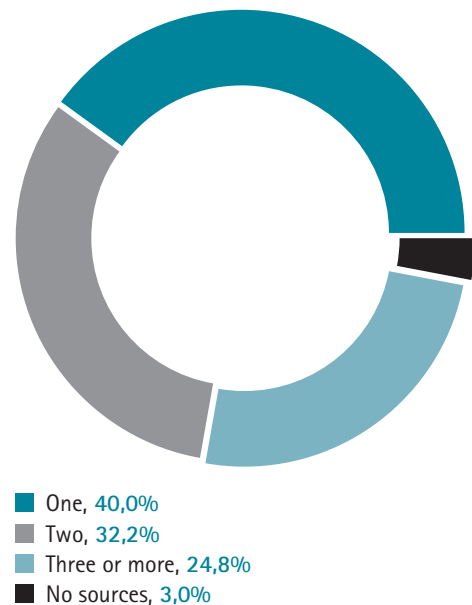
- Full sources identified, 83%
- No sources, 3%
- Both, 12%
- Anonymous sources, 2%

A SIGNIFICANT PORTION OF ALL ARTICLES/STORIES REMAIN BIASED AND PRESENT JUST ONE ASPECT OF THE STORY.

In 40% of the reports, journalists consulted just one side of the given issue. 32% consulted sources from two stakeholders, and in one quarter of analysed reports and stories (25%) journalists consulted sources representing more stakeholders.

Although more than a half of all analysed reports and stories (57%) consulted two or more stakeholders, the high percentage of contents that present a single side of an issue is a cause of concern, as it has negative influence on the impartiality, quality and credibility of journalists and the final product.

CONSULTATION OF STAKEHOLDERS

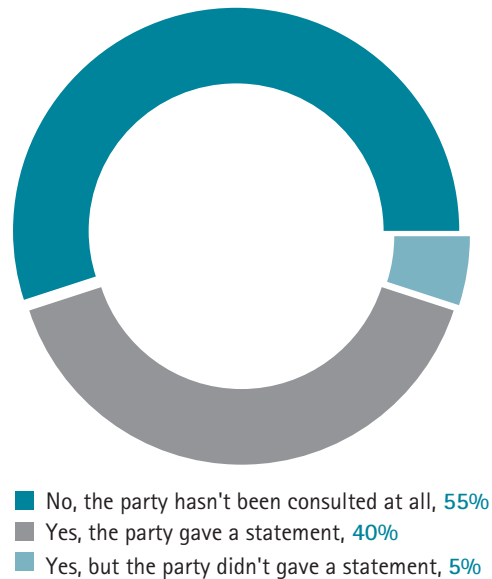

MORE THAN A HALF OF ALL ANALYSED ARTICLES/STORIES DIDN'T CONSULT ALL STAKEHOLDERS AND INTERESTED PARTIES.

The only area that demonstrated significant deterioration of the situation in investigative and analytical reports and stories, compared to 2016, refers to the consultation of different stakeholders. 55% of all articles didn't consult the stakeholders, a 10 percent increase year on year. In 40% of the reports, a stakeholder was consulted and made a statement to the reporter, while in 5% of cases, a stakeholder was consulted but didn't give a statement or comment.

One essential and fundamental rule of journalism is to provide equal treatment and involvement to all stakeholders. This trend of rising numbers of stories that failed to consult the stakeholders is worrying because it contributes to journalism losing objectivity and credibility.

WERE STAKEHOLDERS CONSULTED?

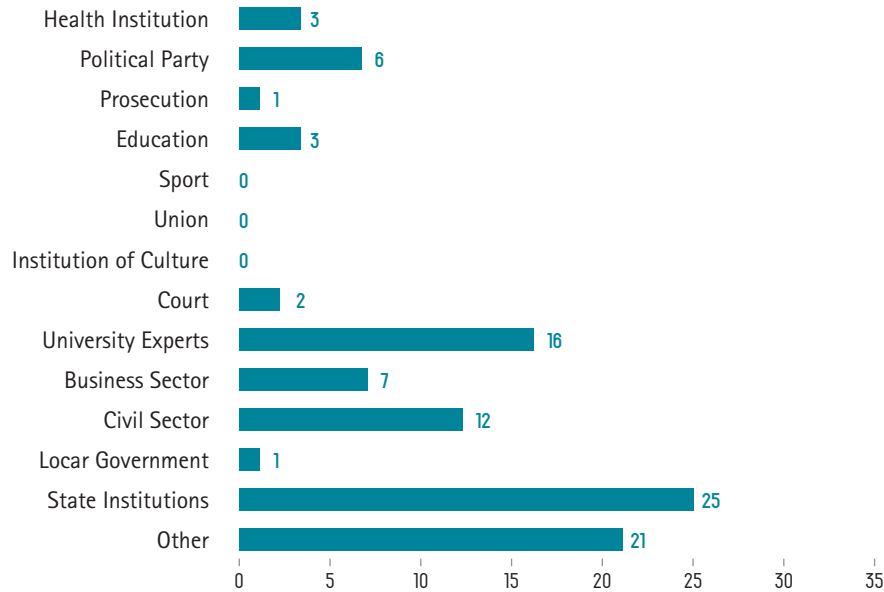

STATE INSTITUTIONS REMAIN THE MOST COMMONLY USED SOURCE OF INFORMATION.

As in 2016, the most commonly used sources of information during the period covered by this report were the state institutions (Government cabinet, government ministries, etc.) at 25% of all sources. The significant change compared to last year, however, is that the second and the third place are held by experts from the academia (16%) and the civil sector (12%).

It means that the journalists, in addition to seeking information from state institutions, increasingly turn to the academic, civic and independent expert community as a relevant and credible source of information, views and opinions. That shift is a positive trend, especially in terms of representation and protection of citizens' interests and public interest in general.

DIVERSITY OF SOURCES (BO %)

THE NUMBER OF ARTICLES THAT DON'T ALLOW FOR A PROPER ASSESSMENT IF JOURNALISTS WERE IN POSSESSION OF DOCUMENTS THAT CONFIRM THE ALLEGATIONS PRESENTED IN THEIR INVESTIGATIVE STORY OR ANALYSIS HAS DROPPED.

Compared to 2016, the number of investigative and analytical reports and articles that don't allow possibility to determine if the journalist was in possession of documents to support his or her allegations was at 69%, a drop of 13 percentage points. In 27% of all covered articles, it is evident that the journalist had access to documents, but they were not presented. The authors presented the documents on which they based their stories in just 4 percent of all cases.

The possession and publication of documents in support of presented claims in investigative and analytical articles is of great importance, especially from the viewpoint of credibility and relevance of the story. That allows journalists and media to convince the citizens about the veracity of published information, and motivates the stakeholders to get involved and provide their views, opinions and additional documentation related to the issue covered by the story.

DOCUMENTATION IN SUPPORT OF INVESTIGATION/ANALYSIS

- Not relevant, 52%
- Can not be evaluated, 17%
- Have supplied, 4%
- It is understood that the journalist has/have seen unrevealed documents, 27%

CONCLUSIONS

The rise of fake news, various conspiracy theories and scams – and the part the social media play in their dissipation – have resulted in a situation in which facts and truth are lost in the overwhelming noise. It is the investigative and analytical journalism that are the most important tools of journalists' mission – to seek the truth and speak truth to power.

The findings of the monitoring in 2017, compared to previous year, indicate improvement in the number of investigative and analytical articles in Macedonian media. However, their numbers remain worryingly low. We could say, therefore, that there is need for activities to influence the decisions of newsrooms and editorial offices to increase the presence

of investigative and analytical articles in their media, as the strongest instrument available to media in the efforts to protect the public interest.

The monitoring found that, again, the bulk of the analytical and investigative articles and reports covered the topics of economy and politics, which means that the largest number of articles concerned subject-matters related to, and motivated by the current political affairs. The monitoring noted an improvement over last year in the actual volume of analyses and investigative stories on topics such as education, welfare and healthcare. However, their numbers, in terms of share of total number of investigative and analytical stories, remain relatively low compared to the dominant subjects of economy and politics.

A mild trend of improvement was noted in giving prominence to investigative and analytical stories through front-page treatment in the print media and listing them in the leads of daily newscasts, as well as in giving them top-billing, i.e. reserving for them the first pages of print media or first minutes of the newscasts and other information programmes. The conclusion is that the media start to recognize the importance of investigative

stories and analytical articles and intentionally give them such top-billing.

Compared to 2016, when only a quarter of all investigative stories and analytical articles were produced on basis of prior independent investigations conducted by individual journalists, the number of such articles is somewhat higher and amounts to about a third of all articles. The fact remains, however, that a dominant portion of such articles were motivated and dictated by current affairs or events on which journalists have no influence whatsoever. The conclusion is that it is necessary to insist on the true value of investigative journalism - the independent investigations by journalists that pokes the dark places and uncovers issues that many don't want to believe existed, while centres of powers are interested to keep those issues hidden from the public.

The findings of the 2017 monitoring indicate the existence of a particularly alarming problem that questions the credibility and relevance of already small number of investigative and analytical

articles. Namely, the number of articles that didn't consult any stakeholders is on the rise, while the monitoring also found a high percentage of articles that list no sources, or their sources represent a single side of the story and are biased.

It all indicates that, parallel with the need to increase the presence of investigative and analytical journalism in editorial offices, there is a need to improve the adherence of professional standards of journalism, such as the balanced and fair treatment to all sides and stakeholders in a story, as well as consultation and representations of positions of all stakeholders in an impartial manner. Because of media's responsibilities to the public, and their long established confidence and legitimacy, it is crucial for the media to pay attention not only to what they investigate and analyse, but also how they do it.

RECOMMENDATIONS

- Media and journalists need to improve the quality and credibility of their work, both in daily reporting and in specialized, investigative and analytical reporting of interest to the public and the public good.
- Editors need to insist persistently on the adherence to standards of professional journalism, while journalists need to implement those standards consistently.
- Journalists should present the views and positions of all stakeholders in their investigative and analytical articles, and should base their investigations on as many sources, documents and facts as possible.
- Editors should stimulate initiative of their journalists and to secure learning environments that would allow journalists to propose issues and topics for investigation and analysis.
- Media should direct more resources (HR, equipment, etc.) to journalistic investigations and analyses, and to use the available international and local funds for support of investigative journalism.
- Media owners should invest greater efforts to secure an enabling environment for improved editing and framing of stories, increased presence of investigative stories and analytical contents which have competitive value - improved trust and integrity that can't go unnoticed by the audiences.

- Media should expand the scope of topics and subjects for investigation and analysis beyond the topics related to the narrow fields of economy and politics and include other topics of interest to the citizens, such as: standards of living, unemployment, corruption, environment, migrations, justice, etc.
- Industry needs more cooperation than competition. The cooperation should not be only financial, but also aimed to adopt common ethical vision, values and focus on the corporate responsibility in protection of public interest. It implies joint action to realize certain investigative stories, publication and republication of articles and topics of greater public interest with proper quoting and attribution.
- NGOs should adopt a practice to make the information they gather in their work available to journalists, in open formats, and to provide necessary support to journalists in investigation and reporting of topics of importance to citizens.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент
Охридски", Скопје

316.774:17(497.7)

АНАЛИЗА на резултатите од мониторингот на известувањето
на медиумите : 2017. - Скопје : НВО Инфоцентар, 2017. - 19
стр. : граф. прикази ; 21x21 см

ISBN 978-608-4594-16-1

а) Регулација на медиуми б) Етика во новинарството

COBISS.MK-ID 104578570